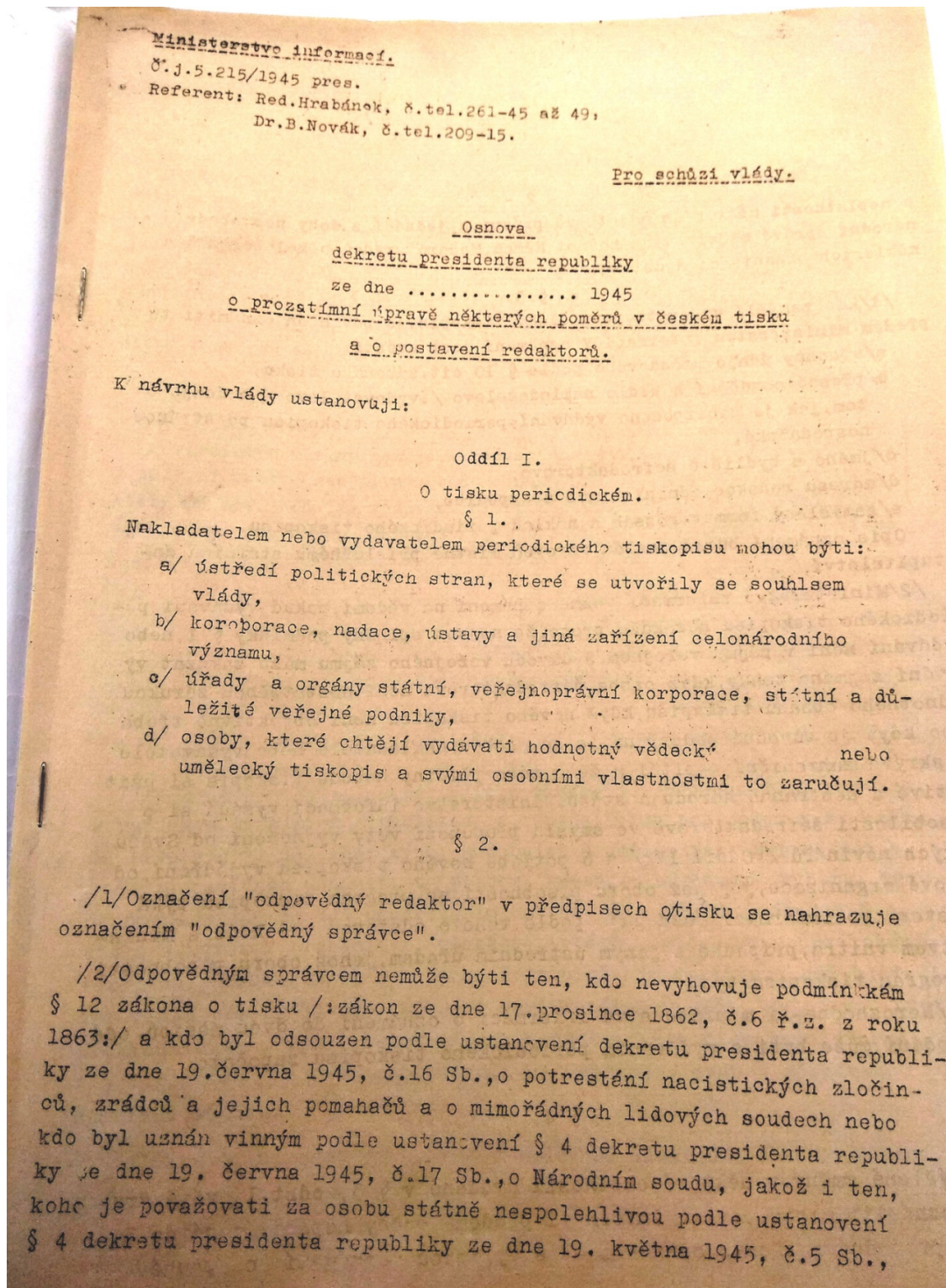

1. Obrazová příloha

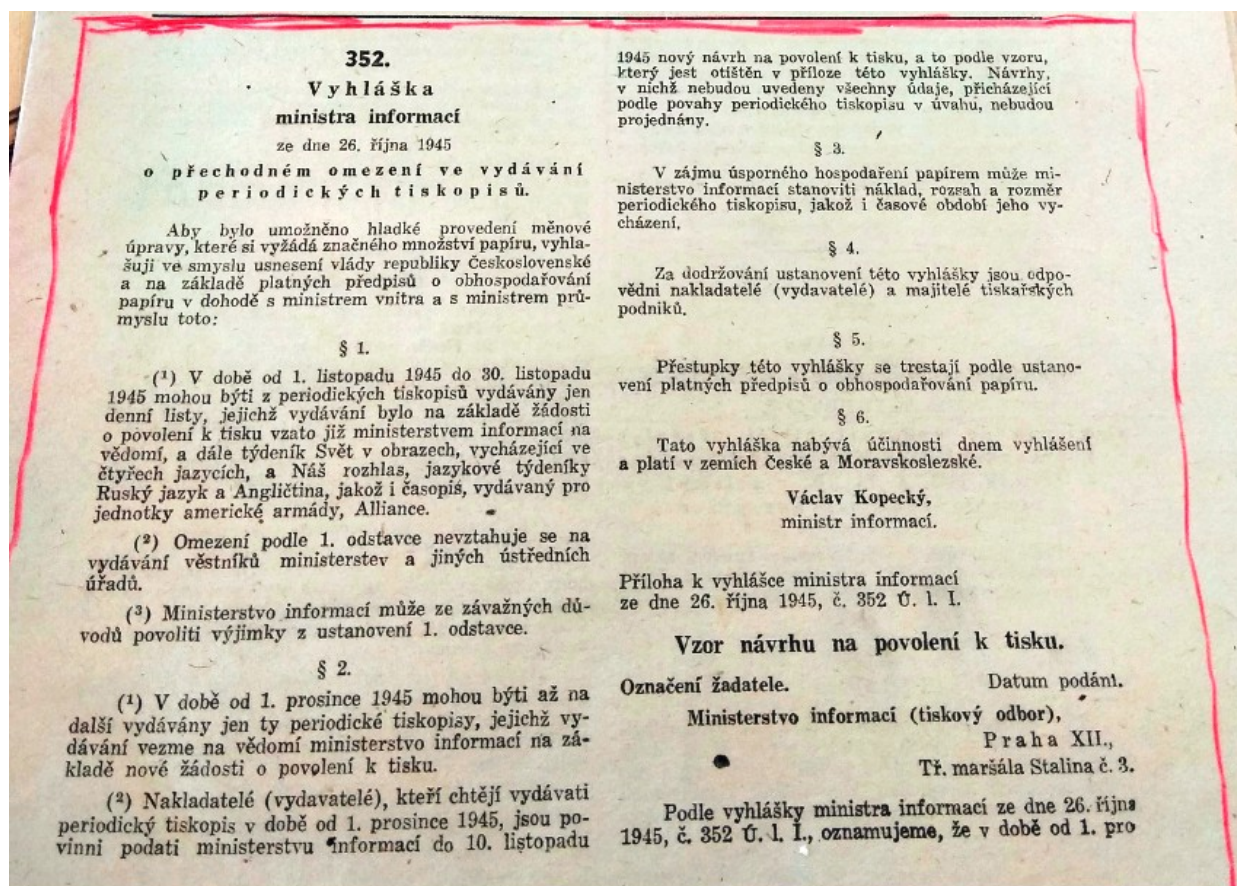
Seznam obrazové přílohy

1. Osnova dekretu prezidenta republiky o prozatímní úpravě některých poměrů v českém tisku a o postavení redaktorů (převzato z NA, fond ASYN, ka. č. 168/1).
2. Vyhláška ministerstva informací č. 352 o přechodném omezení ve vydávání periodických tiskopisů ze dne 26. 10. 1945 (převzato z NA, fond MI, ministerstva – působnost, zákony, ka. č. 1).
3. Návrh na změnu zákona č. 50/1923 na ochranu republiky týkající se hanobení zahraničních států (převzato z NA, fond MI, Tisk, publikace, časopisy 1945-1946, ka. č. 4).
4. Kandidátka funkcionářů Svazu českých novinářů na valné hromadě 17. 3. 1946 (převzato z NA, fond ASYN, ka. č. 166/3).
5. Přehled odborného tisku v porovnání let 1940 a 1946 (převzato z Karel František ZIERIS, *Nové základy českého periodického tisku*. Praha: Orbis, 1947. s. 30.).
6. Václav Kopecký (převzato z Karel KAPLAN - Pavel KOSATÍK, *Gottwaldovi muži*. Praha: Paseka, 2004. s. 216).
7. Otakar Wünsch (převzato z Jan CEBE, *Spolkový život českých novinářů v letech 1945-1948*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2015. s. 239).
8. Pavel Tigríd (převzato z <http://www.vhu.cz/vola-londyn-ze-zakulisi-ceskoslovenskeho-vysilani-z-londyna/> ; přistoupeno dne 25. 6. 2020).
9. Ferdinand Peroutka (převzato z <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/1506060-ferdinand-peroutka-muz-stredni-cesty-kterou-zavaly-dejiny> ; přistoupeno dne 25. 6. 2020).
10. Text Pavla Tigrída v časopisu *Obzory* (převzato z Pavel TIGRID, *Je u nás svoboda tisku?*, *Obzory*, ročník II, číslo 35., 31. 8. 1946. s. 551-552).
11. Vyobrazení Václava Kopeckého v časopisu *Vývoj* (převzato z *Vývoj*, ročník II., číslo 1., 1. 1. 1947. s. 4).
12. Obálka časopisu *Dnešek* (převzato z *Dnešek*, ročník I., číslo 12., 13. 6. 1946).

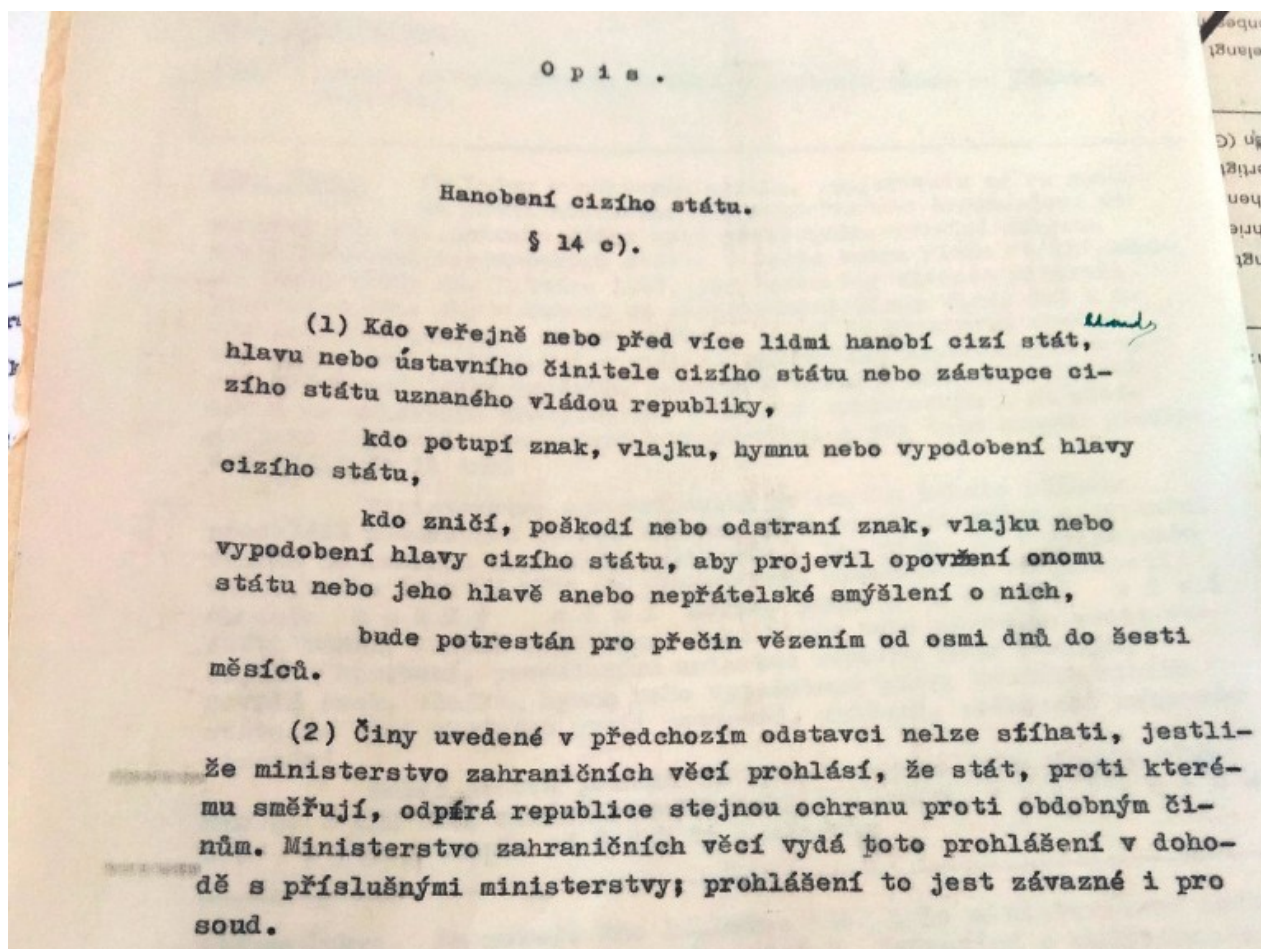
Příloha 1.

Osnova dekretu prezidenta republiky o prozatímní úpravě některých poměrů v českém tisku a o postavení redaktorů (převzato z NA, fond ASYN, ka. č. 168/1).

Vyhláška ministerstva informací č. 352 o přechodném omezení ve vydávání periodických tiskopisů ze dne 26. 10. 1945 (převzato z NA, fond MI, ministerstva – působnost, zákony, ka. č. 1).

Návrh na změnu zákona č. 50/1923 na ochranu republiky týkající se hanobení zahraničních států (převzato z NA, fond MI, Tisk, publikace, časopisy 1945-1946, ka. č. 4).

Kandidátka funkcionářů Svazu českých novinářů, navržená výborem.

1. Předseda Svazu českých novinářů poslanec Otakar W u n s c h	
2. Výbor Svazu českých novinářů:	
<u>členové</u>	<u>náhradníci</u>
Lidová Demokracie - Ing. Jan Holeček	Karel Horalík
Mladá Fronta - Jaromír Hořec	Bohuš Vávra
Národní Osvobození - Fr. Kašpar	
Práce - František Dvořák	Karel Podhajský
Vladimír Kaigl	Jaroslav Mecer
Právo Lidu - Jan Smetáček	Jaroslav Ondráček
ČSL. Rozhlas - Jiří Hronek	Vojtěch Dolejší
Rudé Právo - Vlad. Koucký	Josef Rybák
	Josef Polcar
Svob. Českoslov. - Václav Sábí	Oldřich Kautský
Svobodné Noviny - Josef Kepřta	Frant. Třešňák
Svobodné Slovo - Rudolf Kolář	Otomar Zdeněk
	Frant. Kabouček
Zemědělské Noviny - Lad. Mach	Martin Doležal
ČTK. a TOMI. - Zdena Ančík	Vlad. Keppert
Ladislav Pazourek	Leopold Riedl
Bedřich Vorel	
Karel Zieris	Ludmila Tilschová
<u>Týdeníky:</u> Marie Kotátková	Frant. Vodička
Josef Kovařík	Jindřich Styblík
Jaroslav Přibík	Ladislav Mrázek
	Věnc. Švihovský
<u>Důchodci:</u> Bohusla Novotný	
<u>3. Revisoři účtů:</u>	
Květoslav Hřivna, Nár. Osvobození	
dr. Jar. Kolařík, Svobodné Noviny	Karel Babor, Právo Lidu
4. <u>Disciplinární rada:</u>	
Předseda: Jar. Vorel, Práce	
Lidová Demokracie - Vlad. Sís	
Právo Lidu - dr. Radim Fouček	
Rudé Právo - Gustav Bareš	
Svobodné Československo - Karel Solan	
Svobodné Slovo - Ivan Herbeň	
TOMI - dr. Fr. Bauer	
ČTK. - dr. Zdeněk Hruša	
<u>Týdeníky:</u> Josef Linek, ÚRO., Jiří Pilař, Tvorba	
<u>Odbočka Brno:</u> Fr. P í š e k,	
" Olomouc: dr. Aug. Uher	
" Plzeň: Frant. Hatina	
<u>Volební komise:</u> Jan Cekl, Vojtěch Dolejší, Martin Doležal,	
František Dvořák, Jarmila Haasová, Karel Horalík, Ja-	
roslav Mecer, Jindřich Styblík, dr. Josef Veverka,	
Bedřich Vorel, Otomar Zdeněk.	
<u>Návrhová komise:</u> Alois Janata, Josef Jirout, Rudolf Kolář,	
Vlad. Koucký, Ladislav Mach, Bohumil Milčan, Rudolf Pro-	
rok, Jaroslav Rejzek, Jan Smetáček.	

Kandidátka funkcionářů Svazu českých novinářů na valné hromadě 17. 3. 1946 (převzato z NA, fond ASYN, ka. č. 166/3).

Zatím jich vychází asi 40 a jsou to vesměs časopisy vědecké nebo umělecké.

U odborného a zájmového tisku činí tedy počet dosud povolených časopisů sotva třetinu stavu z roku 1940. Tento poměr nejlépe vysvitne z tabulky, kde je odborný tisk roztržíděn podle své povahy a obsahu do jednotlivých kategorií.

	K 31. XII. 1946	K 31. XII. 1940
I. Politika	87	144
II. Kultura	128	247
III. Technika	34	100
IV. Závodní tisk	64	—
V. Filosofie, sociologie	1	107
VI. Škola, výchova	10	107
VII. Tělesná výchova, sport, turistika	14	115
VIII. Církev, náboženství	35	163
IX. Právo	10	177
X. Veřejná správa	22	177
XI. Úřední časopisy	24	177
XII. Národní hospodářství	78	321
XIII. Řemeslo, živnosti	30	34
XIV. Zemědělství, lesnictví, chov zvířat	26	111
XV. Národní obrana	5	7
XVI. Věda	33	35
XVII. Sociální politika	31	88
XVIII. Mládež	30	66
XIX. Zdravotnictví	25	86
XX. Zájmové časopisy	39	40
XXI. Zábavné a obrázkové časopisy	16	54
XXII. Propagační časopisy	9	54

Z této tabulky je tedy patrné, že české listy nejsou již vydávány tak překotně, jak tomu bylo za liberalistického řádu první republiky a že na místo volné soutěže nastupuje účelná regulace. Poznali jsme však také z načrtnutého nástinu vývoje za uplynulý rok, že není snadné přeorganizovat český tisk tak, aby skutečně odpovídal změněným poměrům. Vždyť jen do 1. října 1946 bylo Tiskovému odboru ministerstva informací podáno na 1760 návrhů na vydávání

Příloha 6.

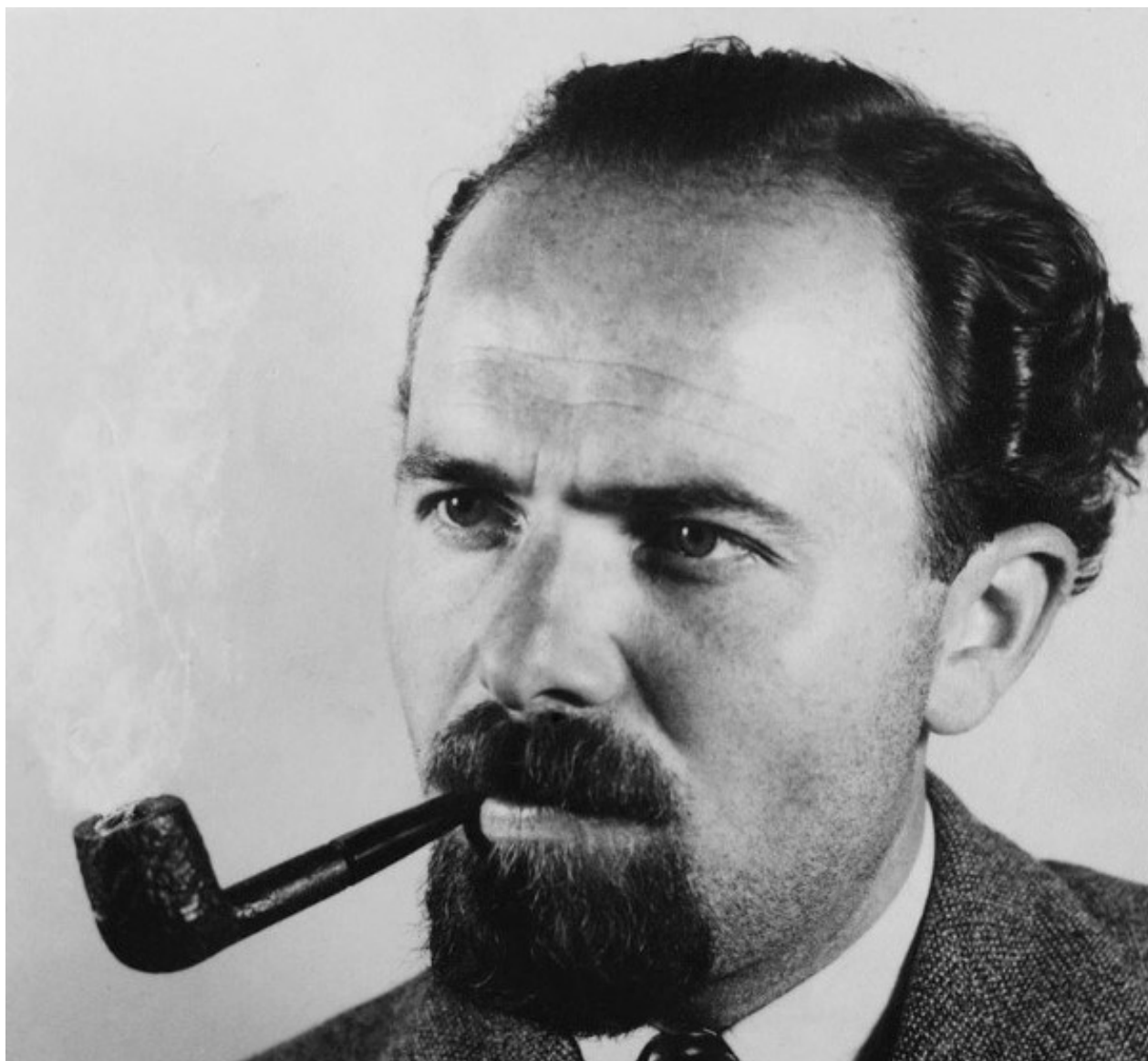
Václav Kopecký (převzato z Karel KAPLAN - Pavel KOSATÍK, *Gottwaldovi muži*. Praha: Paseka, 2004. s. 216).

Příloha 7.

Otakar Wünsch (převzato z Jan CEBE, *Spolkový život českých novinářů v letech 1945-1948*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2015. s. 239).

Příloha 8.

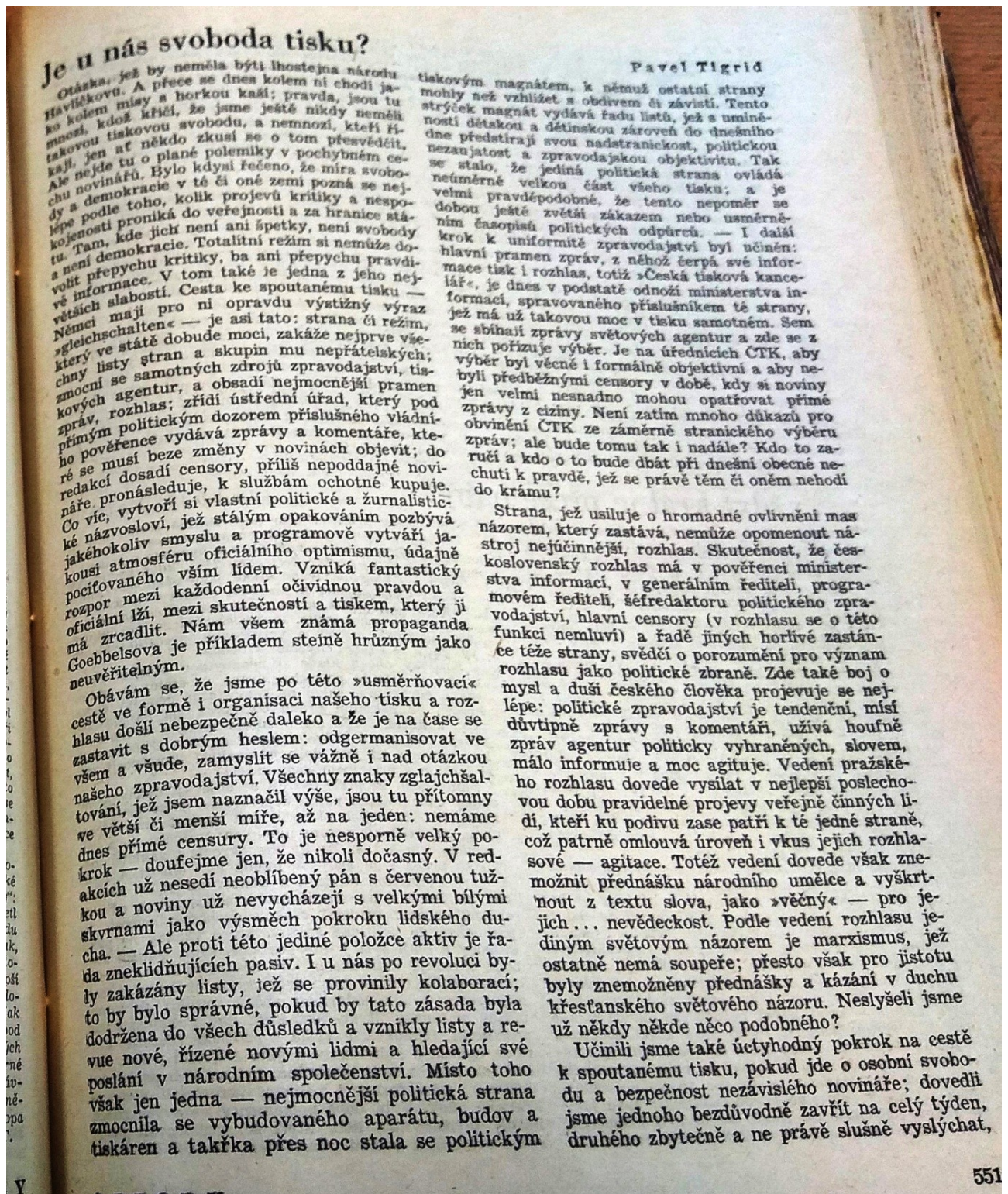

Pavel Tigrid (převzato z <http://www.vhu.cz/vola-londyn-ze-zakulisi-ceskoslovenskeho-vysilani-z-londyna/> ; přistoupeno dne 25. 6. 2020).

Příloha 9.

Ferdinand Peroutka (převzato z <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/1506060-ferdinand-peroutka-muz-stredni-cesty-kterou-zavaly-dejiny> ; přistoupeno dne 25. 6. 2020).

Je u nás svoboda tisku?

Otázka, jež by neměla být lhostejná národu Havlíčkovo. A přece se dnes kolem ní chodí jako kolem mlýna s horkou kaší; pravda, jsou tu mnozí, kdož křičí, že jsme ještě nikdy neměli takovou tiskovou svobodu, a nemnozí, kteří říkají, jen at někdo zkusí se o tom přesvědčit. Ale nejde tu o plané polemiky v pochybném esku novinářů. Bylo kdysi řečeno, že míra svobody a demokracie v té či oné zemi pozná se nejdříve podle toho, kolik projevů kritiky a nespokojenosti proniká do veřejnosti a za hranice státu. Tam, kde jich není ani špetky, není svobody a není demokracie. Totalitní režim si nemůže dovésti přepychu kritiky, ba ani přepychu pravdivosti informace. V tom také je jedna z jeho největších slabostí. Cesta ke spoutanému tisku — Němci mají pro ni opravdu výstižný výraz »gleichschalten« — je asi tato: strana či režim, »gleichschalten« — je asi tato: strana či režim, který ve státě dovede moci, zakáže nejprve všechny listy stran a skupin mu nepřátelských; zmocní se samotných zdrojů zpravodajství, tiskových agentur, a obsadí nejmocnější pramen zpráv, rozhlas; zřídí ústřední úřad, který pod přímým politickým dozorem příslušného vládního pověření vydává zprávy a komentáře, které se musí bez změny v novinách objevit; do redakcí dosadí censory, příliš nepoddajné noviny pronásleduje, k službám ochotně kupuje. Co víc, vytvoří si vlastní politické a žurnalistické názvosloví, jež stálým opakováním pozbývá jakéhokoliv smyslu a programově vytváří jakousi atmosféru oficiálního optimismu, údajně pocívaného vším lidem. Vzniká fantastický rozpor mezi každodenní očividnou pravdou a oficiální lží, mezi skutečností a tiskem, který ji má zrcadlit. Nám všem známá propaganda Goebbelsova je příkladem stejně hrůzným jako neuvěřitelným.

Obávám se, že jsme po této »usměrňovací« cestě ve formě i organizaci našeho tisku a rozhlasu došli nebezpečně daleko a že je na čase se zastavit s dobrým heslem: odgermanisovat ve všem a všude, zamyslit se vážně i nad otázkou našeho zpravodajství. Všechny znaky zglajchšaltování, jež jsem naznačil výše, jsou tu přítomny ve větší či menší míře, až na jeden: nemáme dnes přímé censury. To je nesporně velký pokrok — doufejme jen, že nikoli dočasný. V redakcích už nesedí neoblíbený pán s červenou tužkou a noviny už nevycházejí s velkými bílými skvrnami jako výsměch pokroku lidského ducha. — Ale proti této jediné položce aktiv je řada zneklidňujících pasiv. I u nás po revoluci byly zakázány listy, jež se provinily kolaborací; to by bylo správné, pokud by tato zásada byla dodržena do všech důsledků a vznikly listy a revue nové, řízené novými lidmi a hledající své poslání v národním společenství. Místo toho však jen jedna — nejmocnější politická strana zmocnila se vybudovaného aparátu, budov a tiskáren a takřka přes noc stala se politickým

Pavel Tigríd

tiskovým magnátem, k němuž ostatní strany mohly než vzhlížet s obdivem či závistí. Tento strýček magnát vydává řadu listů, jež s umínlností dětskou a dětinskou zároveň do dnešního dne předstírají svou nadstranickost, politickou nezanjatost a zpravodajskou objektivitu. Tak se stalo, že jediná politická strana ovládá neúměrně velkou část všeho tisku; a je velmi pravděpodobné, že tento nepoměr se dobou ještě zvětší zákazem nebo usměrnlým časopisů politických odpárců. — I další krok k uniformitě zpravodajství byl učiněn: hlavní pramen zpráv, z něhož čerpá své informace tisk i rozhlas, totiž »Česká tisková kancelář«, je dnes v podstatě odnoží ministerstva informací, spravovaného příslušníkem té strany, jež má už takovou moc v tisku samotném. Sem se sbíhají zprávy světových agentur a zde se z nich pozizuje výběr. Je na úřednících ČTK, aby výběr byl věcně i formálně objektivní a aby nebyli předběžnými censory v době, kdy si noviny jen velmi nesnadno mohou opatrovat přímé zprávy z ciziny. Není zatím mnoho důkazů pro obvinění ČTK ze záměrné stranického výběru zpráv; ale bude tomu tak i nadále? Kdo to zaručí a kdo o to bude dbát při dnešní obecné nechtutí k pravdě, jež se právě těm či oněm nehodí do krámu?

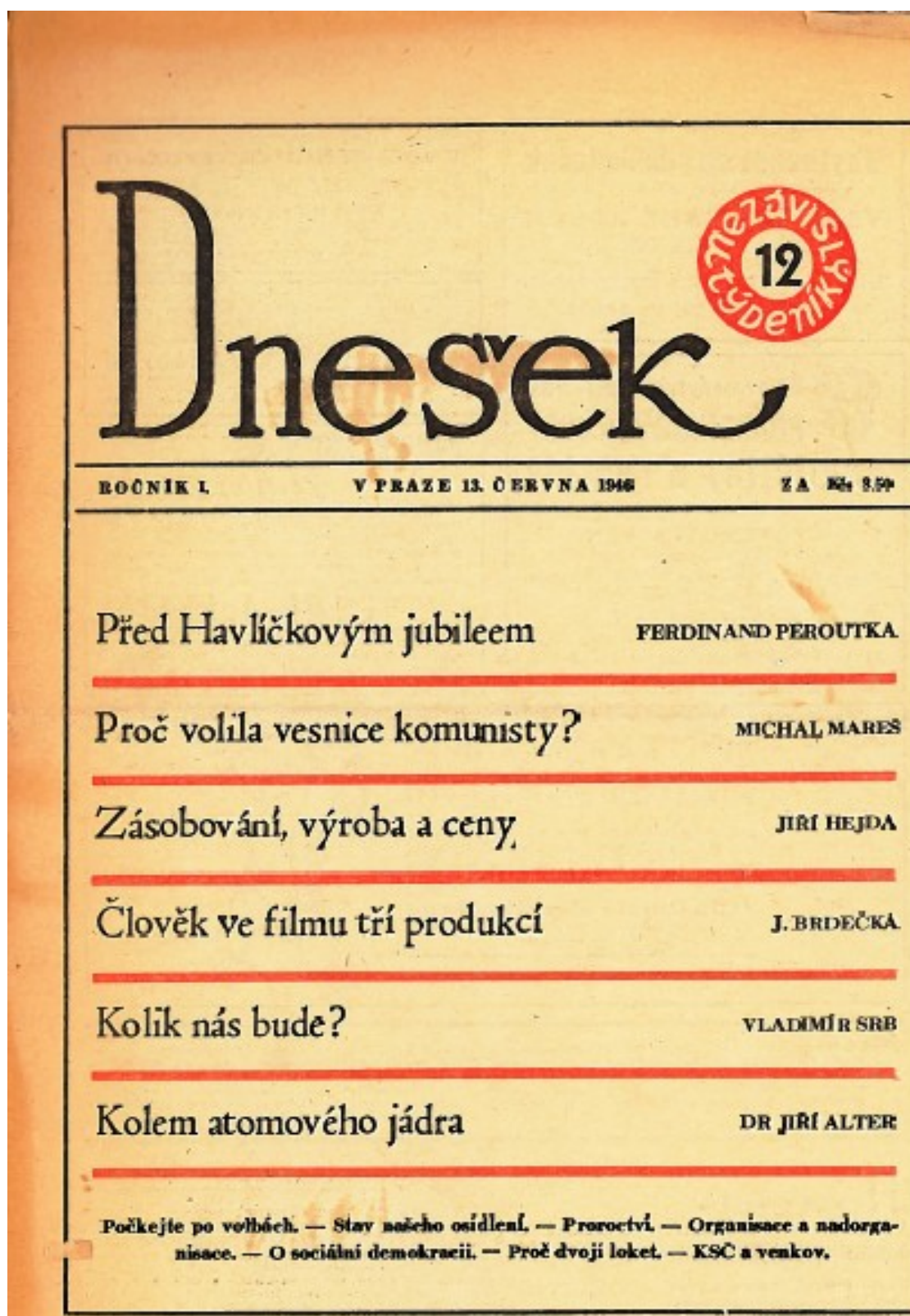
Strana, jež usiluje o hromadné ovlivnění mas názorem, který zastává, nemůže opomenout nástroj neúčinnější, rozhlas. Skutečnost, že československý rozhlas má v pověření ministerstva informací, v generálním řediteli, programovém řediteli, šéfredaktoru politického zpravodajství, hlavní censory (v rozhlasu se o této funkci nemluví) a řadě jiných horlivě zastánců téže strany, svědčí o porozumění pro význam rozhlasu jako politické zbraně. Zde také boj o mysl a duši českého člověka projevuje se nejlépe: politické zpravodajství je tendenční, mísí důvtipně zprávy s komentáři, užívá houfně zpráv agentur politicky vyhraněných, slovem, málo informuje a moc agituje. Vedení pražského rozhlasu dovede vysílat v nejlepší poslechovou dobu pravidelné projevy veřejně činných lidí, kteří ku podivu zase patří k té jedné straně, což patrně omlouvá úroveň i vkus jejich rozhlasové — agitace. Totéž vedení dovede však zneemožnit přednášku národního umělce a vyškrtnout z textu slova, jako »věčný« — pro jejich... nevědeckost. Podle vedení rozhlasu jediným světovým názorem je marxismus, jež ostatně nemá soupeře; přesto však pro jistotu byly znemožněny přednášky a kázání v duchu křesťanského světového názoru. Neslyšeli jsme už někdy někde něco podobného?

Učinili jsme také úctyhodný pokrok na cestě k spoutanému tisku, pokud jde o osobní svobodu a bezpečnost nezávislého novináře; dovedli jsme jednoho bezdůvodně zavřít na celý týden, druhého zbytečně a ne právě slušně vyslyšet,

Text Pavla Tigrída v časopisu Obzory (převzato z Pavel TIGRID, *Je u nás svoboda tisku?*, Obzory, ročník II, číslo 35., 31. 8. 1946. s. 551-552).

Vyobrazení Václava Kopeckého v časopisu Vývoj (převzato z Vývoj, ročník II., číslo 1., 1. 1. 1947. s. 4).

Obálka časopisu Dnešek (převzato z Dnešek, ročník I., číslo 12., 13. 6. 1946).